

AUST-AGDER MUSEUM OG ARKIV IKS

Parkveien 16, 4838 Arendal | tel +47 37 01 79 00
no 986 088 695 mva | postmottak@aama.no | www.aama.no

Arendal, 28.11.2024

Søknad tilskudd bygningsvern 2025

Aust-Agder museum og arkiv (AAMA) søker med dette tilskudd til tre større restaurerings- og istandsettingprosjekter som AAMA har forvaltnings- og formidlingsansvar for:

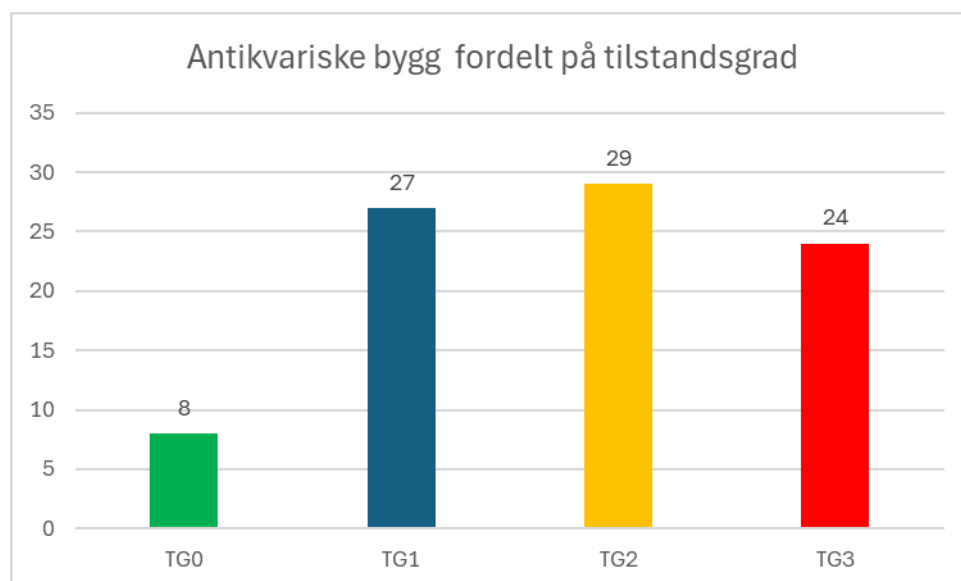
- 1) Restaurering av Merdøgaard museum
- 2) Oppstart av restaurering av husmannsplassen Hagen.
- 3) Slutføring av takrestaurering og samankopling av dei restaurerte bygga på Tveitetunet.
- 4) Lønnsgaranti knyttet til stilling ved Setesdal bygningsvernssenter

Bygningsvern Aust-Agder museum og arkiv

AAMA eier/forvalter 88 antikvariske bygg, som enten er fredet, regulert til bevaring eller bevart ut fra byggenes egenverdi/formidlingsverdi. AAMA har flere bygg som er unike, som det ikke finnes mange andre av, det er derfor svært viktig å ta godt vare på disse. Totalt utgjør museets bygningsmasse ca. 17 734 m².

Tilstandsgraden på disse byggene er varierende. Virksomheten jobber jevnt med vedlikehold og restaurering, men dette er svært kostnads- og ressurskrevende prosjekter.

I 2019 ba Kulturdepartementet museene om å foreta en kartlegging av all antikvarisk bygningsmasse. Aust-Agder museum og arkiv og Vest-Agdermuseet samarbeidet for å få en lik vurdering av museumsbyggenes tilstand i det kommende Agder fylke. Behovet for istandsetting ble kategorisert fra TG0 til TG3, hvor TG0 er «nytt bygg», mens TG3 er bygg med store skade og stort istandsettingsbehov, gjerne lekkasje i tak, svikt i bærende konstruksjoner osv. 60 % av våre bygg har tilstandsgrad 2 eller 3, og dette er en krevende bygningsmasse å vedlikeholde.

VEL BEVART, GODT FORTALT

Aust-Agder museum og arkiv IKS består av Kuben i Arendal, Grimstad Bys Museer og Setesdalsmuseet.
Sammen forvalter og tilgjengeliggjør vi fylkets historiske og kulturelle arv.

AUST-AGDER MUSEUM OG ARKIV IKS

Parkveien 16, 4838 Arendal | tel +47 37 01 79 00
no 986 088 695 mva | postmottak@aama.no | www.aama.no

Prioriterte prosjekter

Istandsetting og utvikling av Merdøgaard museumsanlegg

Aust-Agder museum og arkiv (AAMA) skal gjennomføre flere store investeringer på Merdø de kommende årene. Det er behov for utbedringer og restaurering av hovedhuset, ny brygge samt et servicebygg med toaletter og utbedring av dagens kafebygg. Alle tiltakene på museumsanlegget vil bidra til å legge forholdene til rette for besøkende både til museet og til uthavna Merdø, og vil være et løft for øya som besøksmål for kulturturisme. Vi vil prioritere det som haster mest, vedlikehold/istandsetting av hovedhuset/skipperhuset og ny brygge.

Skipperhuset

Merdøgaard er en liten kystgård med et unikt, fredet skipperhus fra 1736, bevart slik det har stått, og med opprinnelige interiører og innbo fra ca. 1800. Merdøgaard har en sentral plass i Agders uthavnshistorie, og er en viktig arena for formidling av livet i uthavnene.

Taket på bygningen er nå i svært dårlig stand og må legges om for at ikke resten av bygget skal få omfattende skader. Det er utfordringer med vann som kommer inn i konstruksjonen på bygget, og det er oppdaget begynnende råteskader flere steder. Det er behov for å gjøre tiltak på taket, takrenner og vassheller for å forhindre vanninntrenging. Samt bytte ut deler av vegg og listverk rundt vinduer som har fått råteskader. Det er også utfordringer med vann og fukt i kjelleren når det kommer nedbør, og et større arbeid må gjøres her for å sikre bygget for fremtiden.

Arbeidet med restaurering og vedlikehold av skipperhuset vil starte opp så snart finansieringen er på plass. Vi må også vente på at ny brygge er på plass slik at vi har den infrastrukturen som trengs for å få i land materialer osv. Ny brygge håper vi at står klar før sommeren 2025.

Tiltak det søkes midler til: Restaurering skipperhuset Merdøgaard

Restaurering av husmannsplassen Hagen

Hagen er en husmannsplass på Lauvdal i Bygland kommune, Setesdal. Husmannsplassen er et av de få stedene i dalen der ei husmannsstoge er tatt vare på i sitt opphavelige miljø, uten omfattende ombygging. Bygningene på Hagen og grunnen de står på, er eid av Bygland kommune og Setesdalsmuseet eier IKS. Kommunen og Setesdalsmuseet kjøpte eieendommen i 1983 til museumsformål.

Bygningene er i dag prega av forfall, og tomte og området rundt av delvis tilgroing. Den opprinnelige bruken av bygningene henger tett saman med kulturlandskapet rundt, og Lauvdal er et utvalgt kulturlandskap for Bygland kommune. Husmannsplassene har tidligere vært nedprioritert som kulturminner, men denne historien er svært viktig å vise og formidle. I sin handlingsplan for kulturminne prioriterer Bygland kommune kulturminner som er der folk er og som ligger nær RV9. Husmannsplassen Hagen er en del av dette.

Kulturlandskapet rundt bygningene er holdt i hevd ved at grunneier har drevet diverse kulturlandskapsarbeid, og ved beite av hest. Likevel er det nødvendig å sette inn tiltak med hogst og beskæring av store trær som vokser tett innpå bygningene, og en større tilrettelegging for å holde mindre beitedyr (sau) på stedet. Til dette kreves nye gjerdar.

VEL BEVART, GODT FORTALT

Aust-Agder museum og arkiv IKS består av Kuben i Arendal, Grimstad Bys Museer og Setesdalsmuseet. Sammen forvalter og tilgjengeliggjør vi fylkets historiske og kulturelle arv.

AUST-AGDER MUSEUM OG ARKIV IKS

Parkveien 16, 4838 Arendal | tel +47 37 01 79 00
no 986 088 695 mva | postmottak@aama.no | www.aama.no

I 2017 lagde Setesdal Bygningsvernssenter en tilstandsrapport med planer for restaurering og oppgradering av Hagen, men restaureringa er ikke gjennomført. Bygningene er i dag prega av forfall, og særlig stolpehuset er i dårlig forfatning. Planen er å demontere denne og sette den i stand før den remonteres på stedet. Hovedkonstruksjon og tømmer i stogehuset er i relativt god stand, med unntak av taket, som må istandsettest. Det samme gjelder løe/fjøs, der det i tillegg trengs dreneringstiltak på baksida av bygget, for å hindre videre utvikling av råteskader i svill. Det er gjort en oppdatering av tilstandsrapporten og kostnadsoverslag i november 2024.

Høsten 2024 ble taket på stogehuset satt i stand, som et ledd i *neverprosjektet* i regi av Agder fylkeskommune, der en har dokumentert eldre nevertak, samla inn never og lagt nye nevertak på tradisjonelt vis. Dette var et spleiselag mellom AAMA ved Setesdalsmuseet, Bygland kommune og Agder fylkeskommune.

Tiltak det søkes midler for 2025 til er restaurering av stolpehus, løe og fjøs, fullføring av restaurering av våningshus på husmannsplassen Hagen, samt nødvendige tiltak i kulturlandskapet.

Slutføring og sammenkopling av restaurerte bygg på Tveitetunet

Setesdal bygningsvernssenter slutfører restaureringen av Tveitetunet, som ble påbegynt i 2016.

Arbeid som gjenstår i 2025 og tiltak det søkes midler til er:

- Restaurering, rekonstruksjon og montering av vindu og dører
- Remontering av forstoge og sammenkopling med- og oppjekking av nyestog
- Restaurering av tak
- Resterende murarbeid

Lønnsgaranti til stilling Setesdal Bygningsvernssenter

Det er tidligere bevilget en årlig lønnsgaranti på 900.000 kr. Se vedtak i Sak 21/12075-8. Dette videreføres ifølge vedtaket også i 2025.

Tilskudd til bygningsvern 2025

AAMA søker for 2025 om et samlet støttebeløp på kr 2.250 000 millioner til bygningsvern ink lønnsgaranti til stilling ved bygningsvernssenteret, i prioritert rekkefølge:

- Merdøgaard museum, skipperhuset
- Husmannsplassen Hagen
- Tveitetunet
- Lønnsgaranti Setesdal bygningsvernssenter

Vi søker midler fra private fond og stiftelser og kommunale midler for å finansiere restaurerings- og istandsettingsprosjekter. Vi setter også av egne midler.

AUST-AGDER MUSEUM OG ARKIV IKS

Parkveien 16, 4838 Arendal | tel +47 37 01 79 00
no 986 088 695 mva | postmottak@aama.no | www.aama.no

Finansiering av prosjekter det søkes midler til i 2025

	AAma egenkapital	Tidligere innvilget tilskudd	Agder fylkeskommune	Annen ekstern finansiering (ikke innvilget)	Totalt 2025
Skipperhuset Merdøgaard	Kr 450.000	350.000**	Kr 700.000	Kr 150.000	Kr 1.650.000
Husmannsplassen Hagen	Kr 100.000		Kr 400.000	Kr 100.000	Kr 600.000
Tveitetunet - slutføring	Kr 200 000		Kr. 250.000		Kr 450.000
Lønnsgaranti bygningsvernseret			Kr. 900.000**		Kr. 900.000
Totalt	Kr 500.000	Kr 350.000	Kr 2.250.000	Kr 250.000	

* Fra Agder fylkeskommune 2024. Se vedtak i Sak 23/13344-2

** Tilskudd til lønnsgaranti er tidligere vedtatt. Se vedtak i Sak 21/12075-8

Vi håper Agder fylkeskommune ser positivt på vår søknad. Vi ser fram til å høre fra dere.

Vennlig hilsen
Ellen K. Aslaksen
Direktør
Aust-Agder museum og arkiv IKS

VEL BEVART, GODT FORTALT

Aust-Agder museum og arkiv IKS består av Kuben i Arendal, Grimstad Bys Museer og Setesdalsmuseet.
Sammen forvalter og tilgjengeliggjør vi fylkets historiske og kulturelle arv.